

M A G Y A R K Ü R I R

Bécsből, Pénteken, Október' 20-dikán, 1820.

P o r t u g a l l i a.

A' revolúziós rész' barátjai által felállított Junta vagy Országlószék, Sept. 16-dikán fogadta-el a' Státus' külömbkülönb tisztviselő karjainak hozzá intézett szerencsételő köszöntéseit, 's ugyan ezen napon General-Lieutenant Don-Antonio-da-Rosát Extremadura tartománya' fő vezérévé nevezte. — Sept. 17-dikén nagy katonapompa tartatott; az uczákra kiállított katonaság hármas Salvét lött, 's a' Tágus' vize' torkában álló hajók zászló-jikat megeresztvén, reggeli, déli, és estvéli ágyuzásokkal feleltek a' katonáknak Salvé lövéseikre. — Ezen napon érkezett meg Generális Barbacenától 's az ő alattalévő seregtől, úgy a' 13-dik számú Regimentől is az a' jelentés, hogy magokat az új Országlószéknek már mind ezek alája adták. — Ugyan ezen új Országlószék meghívta az Oportói Revolúziós Juntát, hogy jöjjön Lisbonába, hogy egygyütt, öszszecsatorlódvá tanácskozzanak a' csendességnek fenntartására megkívántató siető és bizonyos eszközöknek elővételésekre eránt.

Almeidai-Jose.Bracamp-Castello-Blanco, a' Státus' szükségeire 6 millió Reeseket (a' melly summa némelyek szerint 20,000, mások szerint pedig 24,000 forintot tesz) tett-le az Országlószék' kezébe; a'

felesége hasonlóképpen oda adta minden drágaságainak nagyobb részét.

September' 17-dikén ismét megengedett a' hajóknak a' Lisbonai kikötőhelyből való kivezés, melly, mint közlelőbb megjegyeztük, azért tiltatott valam, hogy azon három fregátok letartóztatódjanak, mellyeken a' hivatalából le tétetett Régenség Portugallia' gazdagságainak nagy részét Brasiliába akarta küldeni. — A' Lisbonai Ujságokban, kihirdetett Portugallianak jelenlévő finantziai állapotja, a' melly hirdetésnek az a' resultatuma, hogy az új Országlószék vagy mindjárt nevelni kéntelenítették az Ország' adózását, vagy pedig olly summát veszen költsön, a' mennyit a' mostani Deficit teszen. Ezen Deficit 48 millió Reálokra tétetik.

September' 18-dikán olly parancsolatot küldött az új Junta az Admirálsi Tanácsshoz, hogy haladék nélkül küldjön-ki a' tengerre egy fregátot néhány apró hadi hajókkal, hogy az Ország' partjainak öbleiben le 's fel evezdegelvén, a' Portugalliai kikötőhelyekbe bevezni akaró kereskedő hajókat védelmezzék — egy, Portugalliából Sept. 19-dikén indúlt magános tudósítás szerint pedig, a' letétetett Régenség' E u r i a s nevű tagjának megengedte az új Junta, hogy Brasiliába ve-

gye evezését, és Rio-de-Janeiróban mindeneket a Király' elejébe terjeszsen, a mik Portugallában mostanság történtek.

Nagy Britannia.

A' Ministeri Kurir ekképpen szoll: — „Egy (pedig különben hasonló Ministeri Ujságlevél) állandó módon meg akar azon előbbeni erőssítése mellett maradni, hogy az Ánglus Országlószék 8 lineahajót 10 fregátot és sok szállító hajókat készítet a' kivezéshez, és, hogy bizonyos expeditzióra kirendeltetett fegyveres sergelyeket vegyen-fel. Mi (a' Kurir) meg vagyunk arra hatalmaztatva, hogy ezen erőssítésnek másod versben is mondjunk ellene, és nyilatkoztassuk ki, hogy ennek semmi fundamentuma nincsen.“

September' 29-dikén, mint Sz. Mihály napján, Fő-Biró' (Lordmájor) választás volt Londonban. Thorpe és Wood, mind ketten a' Ministeri részszeleellenkező tagok, voltak a' Candidatusok; Wood már egyszer Lordmájor lévén, most csak a' nagyobb rész' kívánásából tétetett-be a' Candidatusok' közzé, hanem végezetre csakugyan Thorpe választatott, minthogy minden esetre nézve ötöt illette az elsőség. A' harmadik Candidatus önként előre lemondott azon jussáról, hogy candidáltassék, különben is csak azért lévén kandidáltatva, hogy a' sor ütötte.

A' felső ház Oct. 3-dikán, a' meghatározatva volt három héti nyugalom után, ismét öszszegyülekezett a' Királyné ellen való pernek folytatására. Ezen ülésekben a' Királyné' menttségei fordultak elé. Az ő F. ge' Védlöji 10 óratájban hivattattak-be. Első Védlöjének Broughamnak beszéde

két nap' tartott. Hogy belé ne fáradjon, olly lassan kezdett felolvasásához, hogy kezdő szavait a' szomszédjai is alig hallhatták. Beszédének első részében a' Királyi fő Prokurátor Vádló erősségeit iparkodott megezáfolni. Azután a' tanúk által felhordatott bizonyításoknak erőtlenségeket mutogatta. Azon idő ponttól fogva lerajzolta a' Királyné' jó magaviseletét, a' midőn 1795-ben Angliának földjére küldött; különös tekintettel eléadta azt az időpontot, melyben a' Királyné 1814-ben Olasz Ország felé útnak indult. Egy óratájban nagyon ellankadva lévén Brougham Ur, kérte a' Lordokat, hogy kevés pihenést engedjenek, 's kérését megnyervén, két óraker kezdett ismét mentő beszédének olvasásához, melyben mindenek felett a' tanúk' bizonyágtételeikben uralkodó, egymást lerontó, ellenmondásokra iparkodott vonni a' Lordok' figyelmét — mind addig, míg egyszer Lord Grey felállván, jelentette, hogy 4-gyet ütött az óra, melly a' tanácskozásoknak berekesztésére határozatott idő lévén, a' Brougham Ur' beszéde ismét félbe szakasztatott, 's a' következő napra tétetett által. — Október' 4-dikén csak délutáni egy óraker jelentek-meg a' Királyné' Védlöji, Brougham, Denman, Lushington, Williams, és Wild Urak, és a' Sollicitátor. Ekkor ismét hozzá fogott Brougham Ur, mentő beszédjének olvasásához, 's ismét valami két órát töltött felolvasásával. Utánna Williams Ur fogott a' mentő munkához.

Lengyel Ország.

Sept. 24. 25. és 26-dik napjain nagyon heves vetekedések forgottak-fenn a' Lengyel Követek' kamarájában. A' vetekedés' tárgyát az Országlószék által a'

Criminalis törvénykezésről, megerősítés végett ezen kamara' elejébe terjesztett Jovallás tette. Nagyon sok és heves ellenkezőkre talált a' kamara' tagjai közt; még az a' Biztosság is ellene szegte magát, a' melynek megvizsgálatás végett általadattatott vala. Krusinsky Ur, a' Warschauer egygyik Követ, egy minden féle idegen törvényekből össze szőtt-font faldozásnak nevezte a' törvénytételnek ezen jovallott módját, 's kiváltképpen azért mutatta-ki a' maga felettébb való békétfelkenkedését, hogy ezen törvénytételnek mód szerént még csak az Esküttekből álló ítélőszék se' hozatódna bé. Azon indító okoknak, melyeket a' Státustanács az Esküttekből álló ítélőszéknek elmellőzésére nézve felhozott, tudniillik: hogy ezen ítélési mód szerént nyughatatlan időkben sok büntetétek büntetetlenül fognának maradni; és hogy a' Lengyel Nemzet még el nem jutott volna arra az érttségre, hogy illy nemű ítélőszéke legyen, megczáfolásán nagy feltűzésüléssel iparkodott a' nevezett Követ. — Koslovsky Ur megmutatta, hogy az egész jovallatban semmi Systema nincsen. — Nimojewsky Ur gyökeres beszédet tartott azon tárgyról, hogy a' bűnöknek megbüntetését tárgyazó ítélet-tételt Esküttekből álló ítélőszékre kell bizni, és az egész procedurát a' közönség előtt kell folytatni; azt is nagyon h' bázta, hogy a' Jovallásban nem fordulnak kifejezve elé a' nyomtatási szabadságot megsértő esetek, hogy nyilván tudni lehessen, miben álljanak. — Gróf Chodkievicz rosznak találta, hogy a' jovallott törvényben tilalmaztatik az, hogy a' 'Sidók a' Keresztények ellen való bizonyoságtételre, mint tanuk, eléállhassanak. — A' Kalischi Követ Faltz Ur azt a' fogvatkozást vette észre a' Jovallásban,

hogy ez által, a' Constitúciónak az a' Czikkelye, melyben a' mondatik: hogy senki el ne' fogattathassék: a' ki bűnéről törvényesen meg nem győzetett, fenekestül felfordittassék; eszserént a' személyes szabadságnak semmi kezeze nem fogna lenni; 's eszserént azon rendkívülváló büntetések, melyeknek nem kellene béhozattatniok, a' Végrehajtó Hatalom' kezébe fognának általadattatni. — A' vetekedéseknek a' 4-dik napon, Sept. 28-dikán voksolás vétett véget. A' Jovallat csak nem az egész kamara' megegyezésével vissza vettetett, minthogy 120 ellenzői és csak 3 pártfogói találtattak. — Mikor ezen Jovallat a' Követek' kamarája' elejébe terjesztett, már akkor kinyilatkozta Státustanácsos Potoczky, hogy ha ezt a' kamara most hibásnak fogja találni, a' Császár előre megerősíti azon jobbítókat, melyeket ezen a' jövendő béli Diéta fog tenni.

Spanyol Ország.

A' régebben jovallatott törvények közül egygyik nevezetesebbnek vitatásával Sept. 21. 22. és 23-dik napjain foglalatoskodott a' Cortesek' gyűlése. Ez az Oberster' Sanchó jovallása a' Szerzetes Papságnak világivá való tétetéséről (szekularizáltatásáról). Első 13 Czikkelyei már meghatározottak. Nevezetesen a' legelső czikkely felett tartottak sokáig a' vetekedések. Püspök Castrilló három indító okokra nézve tanácsolta a' jovallásnak megerősítését. Első oknak mondotta lenni az Országot terhelő nagy adósságot, a' melly 1400 millió Reálokra, vagy 175 millió forintokra telik. A' második okot azon környüállásban kereste, hogy a' Barátok fennállása által a' munkálódó alatt-

valók nagyon kevesednek 's csak az emésztők szaporodnak, melyből a' mezei munkára 's a' kézi mesterségekre nagyon érezhető kár háromlik, melly hasonlóképpen a' nemzetet terheli. Harmadik az, hogy a' Szerzetes Papság magát a' maga elsőégi jusiaihoz tartván, úgy gondolkodik, hogy ő nem függ a' Világi Országlószéktől. Melly fontosok legyenek pedig mind e' három környülállások, azt hozta-fel megmutatására, hogy Spanyol Országban 1769-ben 61,327 Szerzetes Papok találtattak 2051 klastromokban. Ez az oka, úgymond, hogy már eddig is több izben tettek próbákat az ezeránt kiadott rendelések által a' Szerzetes Rendek' újak által való szaporodásának meggátoltatására, 's a' már meglévőknek más lábra való állittatására. — Sok vetekedések után voksolásra bocsáttatván az első Czikkely, 75 vótumokkal 32-tő ellen megerössítettett. A' Czikkely illy szavakba van foglaltatva: „Mind-en Religiosus Rendek, még az Arragóniai és Katalóniai Benediktinusoké is, a' Jerusalemi Sz. János Rendjét és a' Hospitalisokét is. név szerént befoglalván, eltöröltettek.“ — (A' többi következik).

Török Birodalom.

A' Patriárkhájok ellen özszeesküdtt Konstantinápolyi Örmények ellen való vizsgálódás szorgalmatosan folytattatik: de még eddig nem sok resultatumai lettek — azonkívül, hogy Sept. 24-dikén ismét öt leggazdagabb pénzváltó Örmények elfo-

gattatván, a' Bostandschi-Baschihoz hurczoltattak. Mondják, hogy két Örmény Pap vádolta-el őket még pedig igen nagyon. Az elfogattattak közt van az Egyiptomi Pascha' pénzváltója is.

B é c s.

Császár és Király ő Felsege Gróf Erdődy Pálffy Károly János Urat Károly fő Herczeg Ulánus Regimentjében lévő Fő Hadnagyot, és Majoli János Urat Bátor Mayer Regimentjénél lévő Hadnagyot, valóságos Cs. K. Camerariusokká méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Császár és Király ő Felsege Pesten is Sept. 7-dikén számos Uraságot nevezett Valóságos Cs. K. Camerariusokká, kiknek becses neveik itt következnek: Bátor Wenckheim József, Gróf Szent-Királyi és Kraszna-Horkai András György, Boros-Jenői Muslay Antal, Csebi Pogány Lajos, Szalabéri Horváth János, Gróf Tolnai Festetics Vincze, Cserneki és Tarkeői Deseöffy András, Gróf Péchi és Ujfalusi Péchy József, Mező Szegedi Szegedy Károly, Gróf Ladányi Smidegg József László, Bátor Kis-Sennyei Sennyei Károly, Gróf Szirma-Bessenyei és Cserneki Szirmay Tamás, Gróf Szent-Miklósi és Ovári Pongrácz Antal, és Vizeki Tallián József Antal Urak.

Itt, holnap, szombaton, délelőtt, 10 millió forintokat égetnek-el azon papiros pénzből, melly az Austriai Nemzeti privil. Bankó által váltattott-be.

Redaktor: Pánczél Dániel; nyomtatja Nemes Stöckholzer Hirschfeld Felix.

(Ober-Passauer - Hof Nro. 396.)

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Váczi ról Sept. 30-dikán. Ezen hónap 25-dikén tartatott nálunk a' Kegyes Oskolák Szerzetének köz gyűlése (Capitulum), mellyben a' tartománybeli Fő Igazgató (Provincialis), a' Fő Tanácsosok (Consultores) és Belső Tanácsosok (Assistentes) szoktak minden hatodik esztendőben választani. — Minekutánna a' Szent Lélek segítségülhívására Tiszt. Alber Ur, az Universitásnál Theol. Professor és Assistens nagy Misét tartott volna, egybe gyűltek az Atyák, kiket minden Collegium e' végre küldött, egy tágos palotába, s hozzájuk Tiszt. Guul Kolosvári Rector és Assistens Ur, fontos ékesszóllással olly beszédet mondott, melly mindenkit a' Választások' fontos következeiseire figyelmeztetéssé tett. Ezután Fő Tiszt. Bolla Márton Provincialis Ur hivataljáról lemondott, s ugyan azt tselekedték a' Consultorok és Assistensek is. Mellyre nézve a' többség szava szerint Vokszedők nevezettek, s legelőször is a' Fő Igazgatónak választása vétetvén elő, az 51 voksolók közzül 43 voksolók által a' fennt tisztelt Bolla Márton Ur ismét Provincialisnak választatott, s hivataljában megerősített. — Consultorokká választattak Nagy Tiszt. Aigl Glycerius és Nagy Leopold Urak, amaz a' Pesti Gimnáziumnak érdemes Directora, e' pedig a' Váczi Collegiumban a' Mathesis Professora. — Assistenségeikben megerősítették: T. T. Alber, Strobel, Gécz, Guul, Hegedüs, Rakovszky Urak. — Rectorokká újonnan nevezettek: Veszprémbe Tiszt. Horváth Ignác; Selmeczre Márkus János; Korponára Koszka Szaniszló; Podolinba Svédai Lenárd; Nagy Károlyba Brandtner Leopold; Brezno-Bányára

Szálvik János; Sz. Györgyre Mészáros László Tiszt. Atyák. A többiek hivataljaikban megerősítették. — A' Professorokat, és egyéb hivatalokat a' Fő Igazgató a' kirendelt Tanácsosokkal szokta meghatározta.

Temesvárról Septemb. 30-dikán. Ezen hónap 25. és 26. dik napján ment végbe Tek. Nemes Vármegyének Tisztválasztása Nagy Mélt. Zsadányi és Török Sz. Miklósi Gróf Almásy Ignác, Magyar Ország Vice Cancellariusának s a' t. mint Temesi Grófnak és Fő Ispánnak bolts kormányozása alatt. Mennyivel régebben óhajtott munka volt ezen Választás, annál nagyobb buzgósággal és tisztelettel fogadták ő Exc.ját a' Ns. Vármegyének Rendei. Ugyan is a' Vármegye határán számos Deputatio tisztelte; a' város előtt 12 Polgári Lovagok fogadták és késérték-bé; a' Vármegye házánál újabb fényes Deputatio köszöntötte. Illy díszesen fogadtarván Sept. 23-dikán, más nap minden Uri Rende, és közönséges Hivatalok tiszteletére mentek. Sept. 25-dikén pedig reggel 7 órakor a' Sz. Lélek segítségül hívására nagy Mise tartatott, 8 órakor számos Deputatio által ő Exc.ja a' gyűlésbe meghívattatott, a' gyűléshez fontos és hathatós beszédet tartott, mellyre a' Ns. Vármegye nevében Fő Tiszt. Török Antal Apátur, és Csanádi Kanonok Urfelelt. Azután Tek. Boros-Jenői Muslay László, Második Vice Ispány Ur maga és Tiszti Társai nevében díszes beszéddel hivataljáról szokás szerint lemondott, s így az új Tisztválasztás elkezdődött. E' közben a' Grófné ő Exc.ja több Uri Aszszonyságokkal a' néző helyre belépett, s köszöntő felkiáltások által megtiszteltetett.

A Felsőleges rendelések szerint már előre a Nemesség-Lajstrom megkészítettén, s a 24-dikben tartatott tanácskozá-
sokban előterjesztetvén úgy találtatott,
hogy 383 voksolók találtatnának. Ide ért-
vén a Papi Rendből a Plebánusokat is. Ő
Exc. ja a Fő Ispány minden hivatalokra
4—5 személyt candidált, hogy így a Ne-
mességnek annál szabadabb választása lé-
gyen. A voksolás kimenetele a lett,
hogy Első Vice-Ispánynak 296 vokso-
k által Ts. Boros-Jenői Muslay László Ur vá-
lasztatott; Második Vice-Ispánynak Ts.
Belluti-Baros Ferencz Ur. Fő Notáriusnak
ő Exc. ja által neveztetett Ts. Császár Sán-
dor Ur; Vice Notáriusoknak Tökölly György
és Szabó Antal Urak. — Fizetésben lévő
Assessoroknak választattak Ts. Csupor Jó-
sef, és Bideskúti János Urak. — Generá-
lis Perceptoroknak: Ts. Doctorovics Miklós
Ur; Vice Perceptoroknak Namesnyi Gá-
bor, Hendrey Simon, Potyondi Tamás,
Lukáts József Urak. — Fő Fiscálisnak:
Zsolnai János; Vice Fiscálisnak: Osztoits
János Urak. Exactornak Bogma István Ur;
Archivariusnak Tokaty Sándor Ur. — Fő
Szolga-Biráknak: Ts. Damaszkín Antal,
Frummer Sigmund, Dessesöfy Antal, Var-
ga Sigmund Urak. Vice Szolga-Biráknak
Vizkeleti Ignác, Kövér János, Ormos
András, Várkonyi Ádám, Marsovszky Fe-
rencz, Milesz József, Bogma Mihály, Ni-
kolics Dániel Urak s a t.

Ő Exc. ja mind a két nap az egész
Nemességet igen fényesen és gazdagon
megvendégelte.

Fő Tisztelendő Tóth István Ur
Rakonyi B. Aszszony Apátura; hazánknak
egygyik tudós s fáradhatatlan lelki pász-
tora, Sz. K. Pest Városának 46 eszten-
deig volt Plebánusa, minekutánna öreg-
ségi elgyengülése miatt az 1809-dik esz-

tendőtől fogva, eltöltött számos esztendei
szolgálataira való dicső visszaemlékezési
örvendezés nyugodalmában élt volna, Pes-
ten, életének 98-dik esztendejében meg-
halálozott.

A Császári és Királyi Felsőlegének
Pestről lett elindulásokról még a követ-
kező jegyzéseket is a Pesti Magyar Uj-
sághól tesszük ide: — „Ő Felsőlegének
itt léte alatt mind a két Városnak hív lá-
kosi igyekeztek mélységes tiszteleteknek
minden alkalmatossággal nyilván való bi-
zonyságait adni, úgy a bútsuzásbeli tisz-
teleteket az által nyilatkoztaták ki, hogy
a Pesti gyalog, és lovas Polgárok a Vá-
czi kaputól a hídig innepi egész készü-
lettel kiállottak, s a Felsőlegének hintóik
előtt a Varmegye Huszáraikkal a Pesti,
és Budai lovas polgárok is nyargaltak, s
a Budai részen a hídnál a magyar lovas
Polgárság tisztelkedett; Uj-Budán pedig
a gyalogság volt kiállítva; a Felsőlegének
hintaikat Mayerfy Ferencz Polgári Major,
és Pauer Kapitány ló háton késérték. A
két városnak útszáin folytában a temérdek
népség tisztelte, szerentsésnek tartván ma-
gát, hogy még egynéhány szempillantá-
tig szeretetének tárgyát láthatta, és só-
hajtvá követhette.

Ő Felsőlegének 25 kotsikkal útaztak; egye-
dül a Felsőleges Császárnak és Császárné-
nak hintóit posta lovak vontatták, a többi
Pest Varmegyei parasztoznak igen de-
rék lovaik. A Fő Udvari Mester hivatal-
tól kiadatott rendelés szerint minden ló-
tól egy egy postára 1 fl. 30 xr., a Felső-
legének hintóit vontató Posztilionok szá-
mára egy egy Species Arany borra való
volt határozatva.

A Felsőleges Császár mellett nyílt hin-
tóban Báró Kutsera General Adjutant ült;
a Felsőleges Császárné mellett Gróf Lazansz-
kyné ő Excellentiája. Minthogy ő Fel-

ségek hintái elejébe a' Szarvas Vendégfogadónál, Tsabán, és Doroghon új új lovak fogattattak, ő Felségek már 11 óra után mindjárt beérkeztek Esztergomba. Dorogtól fogva Érseki hat hat lovak lévén befogatva.

Ő Császári Királyi Felsége Mélt. Madarasy Ferencz Ansariai Püspök Urat, az Egri Fő Káptalannak Kanonokját, és a' Kir. Helytartó Tanátsnak valóságos Tanátossát, mint tudományáról, és a' fő dolgok viselésében mutatott ügyességéről esmeretes tisztelt férfit, a' Kir. Fő Törvényszékhez Assessornak, és Köz Birónak nevezni méltóztatott. — Helyébe ő Cs. Kir. Felsége Mélt. Koválik János Tribuniczai Püspök Urat, az Esztergomi Érseki Káptalannak Kanonokját, s' mostanában Nagy Szombatban Generalis Vicariust méltóztatott kegyelmesen a' K. Helytartó Tanátshoz Tanátossá tenni. — A' Generalis Vicariusi Hivatalt pedig a' Primás ő Herczegsége Fő Tiszt. Streiter József Praepost Urra eddig volt Udvari Kanonokjára méltóztatott bizni.

A' Nemzeti Jádzószínről.

Pest Oct. 3. dikán. Ha azon bé folyás mellyet a' Játékszín az ízlés irányára, és ki mivelésére eszközölhet, többnyire a' játékok tzélerányos választásától, és azoknak helyes előadásoktól függ; mennyire dítséretes a' Székes-Fehérvári Nemzeti Színjátzó Társaságnak azon különös figyelme, hogy folyvást tsak Hazánk történeteiből szedett jeles daraboknak előadásokkal igyekszik örvendeztetni a' Hazafakat; ennek következésében Octóber 2. dikán is egy szomorú és igazán Nemzeti Játékot adott elő, úgymint: Zrínyi halálát, írta Körner, fordította Szeme-

re Pál. Az előadás, melly olly helyes volt hogy a' legvirágzóbb Játékszín is örülhetett volna néki, hathatósan felgerjeszté újra, azon, már olly gyakran kijelentett forró köz-kívánságot, hogy bár ezen remeknek méltó fordítása közre bostájtatnék, hogy úgy ann'k számtalan az előképet bizonyára ki merítő, sőt gyaníthatólag gyakran meg is haladó szépségeiből eredett gyönyörűséget tartósabban érezhetnénk. — A' játszó személyek közönségesen igen szerentsésen voltak elosztva, s' ezen környülállásnak köszönhetjük mái örömnünknek jókora részit, mert hijába: non omnia possumus omnes. — Kántorné Assz., mély és igaz érzéssel adta Évát Zrínyi hitvesét. Könnyű volna ez alkalmatossággal méltó dítséretekkel magasztalni ezen kedvelt művésznünknek játékszíni érdemeit, ha azt szükségtelennek nem tartanánk; az ő ábrázolása valóságos személyé lessz, mellynek fájdalom tökéletesen el felejteti a' nézővel a' Játékszint. Nehéz volna ezen ritka találásával képezett egészből egyes vonásokat a' többek felett ki emelni, mert Kántorné a' néma állásokban sem kevésbe művész, mint rolljának leg virágzóbb fordulatiban; nézzük bár ötet azon jelenésben, midőn Újlaki a' levéllel jelenik meg, ki nem látja itt, melly természetes részvétellel viseltetik ő a' folyó dolgok eránt? mikor p. o. Újlaki, Zrínyi kérdésére minden egyéb különös figyelmeztetés nélkül beszéde folytában a' fiáról emlékezik, ki nem esmér reá a' halgatók között is az Anyára? midőn pedig Zrínyi a' Török Követnek minden hozzá tartozandóinak ön elszándásokat adja tudtára, nem úgy tetszik e' a' figyelmes nézőnek, mintha a' halgató Grófné mejjében szármoznának egyszersmind az érzesek, és Zrínyi az ő gondolatának beszélő

organuma volna? — egyéberánt is méltósággal telyes tartása, rollja természetéhez meg kívántatott mély érzést, hangjának kellemetes, és mindenkor a változó helyzetetésekhez erányzott változtatása, olyan mivészre mutatnak, a ki minden mozdulatjával új meg új tökéleteségekkel lepi meg a nézőket. Balogné Asszony-nak (Honka) helyes alkalmaztatásából nyilván ki tetszik, melly Oskolában tsinosodott legyen; azon Előképek, mellyek után tökéletesedik könnyen ki találhatók. Szembetűnő az esztendővel ez előtt adott Honka, és a máj között való külömbség, és ha teendő előmeneteleiben is, mindenkor ennek meg felelő lépésekkel halad továbbra, örömmel néznek a Játékszín bárati a jövőndöbe. Zrínyi Miklóst Horváth Úr szokatlan pontossággal ábrázolta, játéká mindenkor egy gondolkodó és bé tanult játszót mutat, a mai sok méltósággal és nagy erővel is díszeskedett, alkottatása az illy szerű characterek ki mérítésében különösen segíti, mivel ezek ha a meg kívántatott erőt nem áldozhatja reájok a játszó, minden remek előadás mellett sém tehetnek elég bé nyomást. Ezen érdemes mivészünknek méltó ellenkezője volt ma Nagy Úr mint Szolimán, és ha a Nézők nagy része nem látszott is rollja vétele eránt, véle egy értelemben lenni, tagadhatatlan még is, hogy fel vett személyét minden tekintetben ugyan, de főkép annak árnyék oldaláról jól talált képben adta legyen; mit lehetne még a többek között azon jelenésben kívánni, — melly az egésznek tsak ugyan leg föbb pontjai közzé tartozik — midőn tántorogva össze roskad? nem gyanítható e ezen vég fel lobanásából, melly egyszersmind rollját is határozá, Szolimánnak characterere, és volt nagysága? erre volt mint fő kifejtődzésre

Nagy Úrnak minden figyelme irányozva, és ez belátásának bizonyosága. Közéghy Úr (Juranic) különös ditséretet érdemel máj jeles alkalmaztatásáért; nemes tüzzel és igaz érzéssel egyesítvén még bizonyos ügyességet is nagy elevenséggel képezte ezen a szerelem, és a kötelesség öszve ütöközése miatt ön magával meg hasonlott Ifjat; bizonyos lehet a felől, hogy, ha declamatióját valamenennyire mérsékelhetné, és annál fogva hívebben képezné a természetet, szép előmenetele még szembetűnőbb lenne. Murányi Urat (Alapi) rollja szűk határai sem tartóztatták, hogy arra méltó figyelmet ne fordítson, a szabadság forró szeretetét, és a Vezéréhez vonzó hív ragaszkodást eleven vonásokkal találta. Komlósy Úr (Mohamed Szokolovics) ismét ügyes mimikusnak mutatta magát, a köz meg elégedést érdemlett jutalom igyekezetéért. Demény Úr Lévit a Török Császár Orvossát, igen helyesen játszotta, szép előmenetelt bizonyított egyszersmind az öregek találásában is. Ha ifiúnak nevezi is Zríni a bé jelentett Újlakit korántsem úgy értette azt vélekedésünk szerént a szerző, a mint Tóth Úr azt venni látszott, ilyen Újla-kinak a szájából paródiának tetszik Szolimán előtt játszott jelenése, melly egyéberánt sem felelt meg egészen várakozásunknak. If. Nagy Úr is (Mustafa) fel vett személyét igaz oldalról fogta fel. Hasonló meg emlékezeit érdemelnek még Szilágyi Úr (Paprutovics) és Kárpentzki Úr (Serenk) is, kik rolljoknak meg feleltek; kívánnám hogy Ibrahimról és a hírmondó Törökről is ezt mondhatnám; a hírmondó paraszt mindazonáltal ügyesen végezte jelentésit. — A néző hely nem volt olly tele, mind a két előbeni játékokban! —